

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U103065

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-12-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рубель Наталія Георгіївна

2. Rubel Natalia H.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Соціальні та поведінкові науки. Психологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-12-2021

Спеціальність за освітою: "Психологія"

Місце роботи здобувача: ГО Київський інститут раціонально-інтуїтивної психотерапії "Я"

Код за ЄДРПОУ: 39363755

Місцезнаходження: вул. Прорізна, 22Б, оф. 24, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.891.015

Повне найменування юридичної особи: Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України

Код за ЄДРПОУ: 16305291

Місцезнаходження: вул. Нововокзальна, буд. 17, м. Київ, 03038, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство соціальної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України

Код за ЄДРПОУ: 16305291

Місцезнаходження: вул. Нововокзальна, буд. 17, м. Київ, 03038, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство соціальної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Повне найменування юридичної особи: Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України

Код за ЄДРПОУ: 16305291

Місцезнаходження: вул. Нововокзальна, буд. 17, м. Київ, 03038, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство соціальної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.21.51

Тема дисертації:

1. Тривожність особистості у кризах професійного становлення психологів
2. Personal anxiety in psychologists' crises of professional development.

Реферат:

1. У дисертаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення та вирішення важливої наукової проблеми визначення індивідуально-психологічних чинників тривожності як індикатора професійних криз у процесі професійного становлення психологів. На підставі аналізу наукових підходів, розроблених у вітчизняній та зарубіжній психології, визначено теоретико-методологічні засади вивчення психологічних чинників тривожності особистості у зв'язку із процесом професійного становлення та специфікою подолання криз професійного розвитку. Вихідну позицію та логіку дослідження побудовано на методології інтегративно-особистісного підходу до розуміння феномену тривожності як полідетермінованого утворення, що проявляється на всіх рівнях психологічної активності особистості. Проаналізовано основні концептуальні визначення дефініції «тривожність особистості», що тлумачиться науковцями залежно від акценту дослідження як обумовлена дією стресового чинника особистісна диспозиція, наслідок фрустрації соціальних потреб, результат порушення механізму особистісної саморегуляції, стійкий мотив та стійка форма його реалізації, функція потенційно небезпечної ситуації та особливостей її інтерпретації. Наукова новизна і теоретичне значення роботи полягає в тому, що: - вперше: теоретично та емпірично обґрунтовано концептуальну модель тривожності, представлену інтегративним взаємозв'язком її когнітивно-диспозиційних, емоційно-ціннісних та регулятивно-мотиваційних чинників; - уточнено: психологічний зміст тривожності як індикатора кризи професійного становлення особистості у процесі професійного розвитку психологів; - поглиблено: наукове уявлення щодо специфіки детермінації тривожності на різних етапах професійного становлення психологів, які: здобувають кваліфікацію (етап професійної освіти – криза професійного вибору); підвищують кваліфікацію (етап первинної професіоналізації – криза професійного росту) та перекваліфіковуються, опановуючи нову спеціальність (етап вторинної професіоналізації – криза професійної кар'єри). - розширено: арсенал психолого-методичного інструментарію щодо гармонізації процесу професійного розвитку майбутніх психологів та психологів-фахівців з метою конструктивного подолання та попередження криз професійного становлення. Практичне значення дослідження визначається тим, що програма психологічного супроводу процесу професійного становлення психологів, розроблена та апробована з метою запобігання явищам дезадаптації та кризовим станам, може використовуватись психологами-практиками в якості методичного забезпечення консультативної і корекційно-превентивної роботи. Пропонований комплекс заходів, що передбачає запровадження наставництва для студентів-психологів під час ознайомчої і виробничої практики, проведення тренінгів для фахівців із високим рівнем тривожності, може бути застосований в системі безпервної психологічної освіти. Окремі результати дослідження можуть знайти своє застосування у роботі центрів підвищення кваліфікації та навчальному процесі професійної підготовки психологів у якості складової методичного забезпечення навчальних дисциплін: «Психологія кризових станів», «Психологія праці», «Психологія управління», «Самоменеджмент психолога», «Основи психологічної практики». Ключові слова: особистість, тривожність, індивідуально-психологічні чинники, процес професійного становлення, кризи професійного становлення, криза професійного вибору, криза професійного росту, криза професійної кар'єри, майбутні психологи, психологи-фахівці, психологи-початківці, наставництво, безперервна освіта.

2. The thesis presents the theoretical generalization and solving the important scientific problem of determining individual psychological factors of anxiety as a professional crises indicator in the personal professional development process. We determined theoretical and methodological principles of studying the psychological factors of personal anxiety in connection with the process of professional development and the specifics of overcoming crises in professional development based on the analysis of Ukrainian and Western scientific approaches in psychology. The initial position and logic of the study is based on the methodology of integrative-

personal approach to understanding the phenomenon of anxiety as a polydeterministic formation, which is manifested at all levels of individual psychological functioning. We analyzed the main conceptual definitions of "personal anxiety". Depending on the focus of the study, scientists interpret it as personal disposition caused by a stress factor, the consequence of social needs frustration, the result of violation of the personal self-regulation mechanism, stable motive and stable form of this mechanism's implementation, the function of potentially dangerous situation and individual interpretation of it. We have witnessed the lack of scientific unity in defining the concept of anxiety and approaches to its operationalization based on the generalization results of existing modern psychological science concepts, theories and models of personal anxiety in terms of its biological, psychological and social nature, content, essence and phenomenology. The scientific novelty and theoretical significance of the work is that: – for the first time: the conceptual model of anxiety, represented by the integrative interrelation of its cognitive-dispositional, emotional-value and regulatory-motivational factors, is theoretically and empirically substantiated; – specified: the psychological content of the anxiety as an indicator of professional development crisis of the individual in the process of psychologists' professional development. – advanced: scientific understanding of the specifics of the anxiety determination at the different stages of professional development of psychologists, who are getting qualifications (crisis of professional choice stage of professional education); improve their skills (stage of primary professionalization – crisis of professional growth) and retrain, getting a new specialty (stage of secondary professionalization – crisis of professional career). – expanded: the variety of psychological and methodological tools for harmonizing the professional development process of future psychologists and psychologists-specialists in order to prevent professional development crises of the individual. The practical significance of the study is determined by the fact that the program of psychological support of the psychologists' professional development process, developed and tested to prevent maladaptation and crisis, can be used by practicing psychologists as a methodological support for counseling and correctional work. The offered set of measures can be used in the system of continuing psychological education as a part of mentoring for psychology students during the introductory practice, internship training and trainings for professionals with a high level of anxiety. Some research results can be used in the work of training centers and the educational process of training psychologists as part of the methodological support in disciplines: "Psychology of Crisis", "Occupational Psychology", "Psychology of management", "Psychologist's Self-Management" and "Fundamentals of Psychological Practice". Key words: personality, anxiety, individual psychological factors, professional development process, professional development crises, professional choice crisis, professional growth crisis, professional career crisis, future psychologists, psychologists-specialists, beginner psychologists, mentoring, lifelong education.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мілютіна Катерина Леонідівна
2. Miliutina Kateryna L.

Кваліфікація: 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Наталія Федорівна
2. Shevchenko Nataliia F.

Кваліфікація: 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Євтушенко Ірина Володимирівна
2. Evtysenko Iryna Volodymyrivna

Кваліфікація: 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткалич Маріанна Григорівна

2. Tkalych Marianna Hryhorivna

Кваліфікація: 19.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калюжна Євгенія Миколаївна

2. Kaluzhna Eugenia Mikolaivna

Кваліфікація: 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пріб Гліб Анатолійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пріб Гліб Анатолійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.